

فارابی

- ✓ **تولد:** دهکده‌ی وسیج، فاراب ترکستان
- ✓ **نژاد:** ایرانی و پدرش سردار سپاه
- ✓ **جوانی:** تحصیل فقه، حدیث و تفسیر قرآن

سفرهایی برای کسب معرفت و استادان:

- ✓ بغداد - در محضر ابوبشر متی بن یونس - دانشمند و مترجم قرن سوم و چهارم
- ✓ حرّان - مرکز عده‌ای از فلاسفه - فراگیری منطق نزد یوحنا بن حیلان
- ✓ بازگشت مجدد به بغداد و ادامه تحصیل تا دانشمند و فیلسوف بلند پایه شدن
- ✓ سفر به مصر - وجود ۳۳۴ مرکز فرهنگی در حلب - دانش پروری امیر سیف الدوله حمدانی و گرمی داشتن مقدم فارابی در این شهر - پس از فتح دمشق توسط این امیر، وارد دمشق شد به همراه امیر سیف الدوله - اقامت در این شهر تا سن هشتاد سالگی - مقبره در شهر دمشق

شخصیت اخلاقی

- با وجود زندگی در دربار وسوسه نشد
- وارسته و مقدم دانستن حق و حقیقت در همه‌ی احوال
- تهی دست و کم بضاعت؛ بسیار کوشا

شخصیت علمی

- صاحب نظر و تألیف در تمام رشته‌های علمی و فلسفی مانند ریاضی، موسیقی، منطق، مابعدالطبیعه، سیاست و اخلاق
- طیب نبود اما وی را در شمار پزشکان آورده اند
- اشعاری به فارسی و عربی به وی نسبت داده اند.

آثار مهم فارابی:

- ۱- **احصاء العلوم:** هشت فصل، در علم زبان، منطق، ریاضیات، نجوم، مابعدالطبیعه، فقه، کلام و سیاست
- ۲- **فصوص الحکم:** در مابعدالطبیعه و علم توحید، شباهت لحن فارابی در این اثر به لحن عرفا، عباراتش نمودار عشق راستین او به حق و وجد و حال معنوی وی

۳- رساله‌ی اغراض مابعدالطبیعه: شرحی بر کتاب مابعدالطبیعه، اثر ارسطو، و بهره‌بردن فیلسوفان برای فهم صحیح مطالب ارسطو، اذعان ابن سینا به اینکه بعد از چهل بار خواندن مابعدالطبیعه ارسطو نفهمیدن آن، به یاری این رساله مشکل فهم کتاب ارسطو برایش مرتفع شده.

۴- رساله‌ی جمع بین رأی دو حکیم: بیان آراء افلاطون و ارسطو و تفسیر موارد اختلاف و رفع آن‌ها

نه یک پژوهشی صرف برای شناساندن تفکر دو حکیم؛ بلکه طرح تأسیس فلسفه‌ی اسلامی

۵- مقاله فی معانی العقل: تعریف عقل و شرح اقسام و معانی آن

۶- کتاب موسیقی ارزنده‌ترین آثار دنیای قدیم در عالم موسیقی، تأثیر این کتاب در شرق و غرب

۷- آراء اهل مدینه‌ی فاضله

۸- سیاسات مدینه

۹- رساله‌ی تحصیل السعاده

سعادت و مدینه:

به مانند ارسطو انسان را مدنی بالطبع می‌داند.

معتقد به اینکه به تنهایی از عهده‌ی نیازهای خود بر نمی‌آیند.

تشکیل جامعه را راه حل این مسئله می‌داند.

هدف اصلی: از گرد آمدن و اجتماع در یک سرزمین؛ دستیابی به سعادت دنیا و آخرت

مدینه‌ی فاضله: این دیدگاه از مبانی مابعدالطبیعه الهام گرفته شده

جهان از دیدگاه حکمت مشایی:

سلسله مراتبی بودن جهان

ذات احدیت در رأس آن

ملاتکه (عقول) واسطه در تدبیر جهان آفرینش

عقل دهم یا فعال عهده دار نظم عالم طبیعت

نسبت عقل فعال به طبیعت مانند نسبت قلب به بدن و همانند نسبت رئیس به مدینه‌ی فاضله

وجود این تشابه میان نظام هستی و نظام مدینه‌ی فاضله

ریاست مدینه‌ی فاضله:

دارای مقام‌های سعادت بشری؛ همانا اتصال با ملک وحی یا عقل فعال
وحی انبیا و الهامات اولیاء ناشی از اتصال با ملک وحی یا عقل فعال است.

سیاست و سعادت:

سیاست فعل و تدبیر زعیم مدینه‌ی فاضله است متناسب با تعالیم و الهامات روحانی و احکام و نوامیس و قوانینی که از مبدأ
وحی و الهام سرچشمه گرفته است.
مفهوم و مقصود فارابی از سیاست با معنای متداول سیاست در جهان امروز؛ بسیار فاصله دارد و سعادت، رکن جدایی‌ناپذیر آن
است.

مدینه‌ی جاهله:

درمقابل مدینه‌ی فاضله

توصیف مدینه‌ی جاهله: مردمش سعادت را نمی‌شناسند، و اگر به سعادت راهنمایی شوند، به سوی آن نمی‌روند و اگر از
سعادت بشنوند، به آن اعتقادی ندارند.

معلم ثانی:

لقب فارابی؛ به دلیل برخورداری از جایگاه والای علمی و فلسفی

دلایل مورخان و محققان در نام‌گرفتن فارابی به معلم ثانی:

مهارت خاص در منطق ارسطو

اصلاح و تفسیر بسیاری از مضامین فلسفه‌ی یونانی که مبهم و احياناً بی‌معنی بوده است.

گردآوری میراث فکری یونانیان در حوزه‌ی جدید

پس؛ وی مؤسس فلسفه‌ی اسلامی یا نبوی است که در طول تاریخ فلسفه‌ی اسلامی به وسیله‌ی فلاسفه‌ی بزرگ دیگر بسط و
تکامل پیدا کرد.

نویسنده: حبیبه محبی